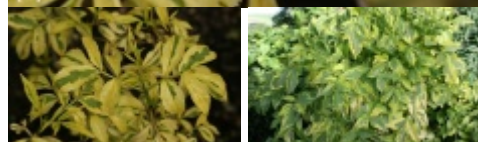

Sambucus nigra 'Madonna'

bez czarny 'Madonna'

(C) fot. Bronisław Szmit

Duży, gęsty, wyprostowany krzew o pstrych liściach. Czasem niewielkie, krótkopniowe drzewko z okrągłą, kopulastą koroną i obwisającymi gałęziami. Rośnie wolniej niż gatunek i inne odmiany. Dorasta do 2-3 m wysokości. Pędy wzniesione, grube, jasnoszare, często łukowato wygięte. Stara kora szara, głęboko bruzdowana i korkowata. Liście złożone, do 30 cm długości, zbudowane z 5-7 jajowatoeliptycznych listków, do 10 cm długich, ostro zakończonych, brzegiem ząbkowanych, jasnozielonych, z nieregularną, szeroką, białokremową obwódką, często zajmującą większą część lub całą powierzchnię listka. Roztarte wydzielają charakterystyczny ostry zapach. Kwiaty drobne, kredowobiałe, zebrane w talerzowate baldachy o średnicy 10-20 cm, ostro pachnące, chętnie odwiedzane przez motyle. Kwitnie od maja do lipca. Owoce niewielkie, kuliste jagody, dojrzałe – błyszczące, granatowoczarne, bardzo soczyste. Dojrzewają od sierpnia do października. Owoce są chętnie zjadane przez ptaki, które przyczyniają się do ich rozsiewania. Zawierają witaminy A, B i C oraz dużo przyswajalnego cukru i potasu, są używane na przetwory i jako dodatek do potraw. Krzew niewymagający, odporny na suszę oraz zanieczyszczenia miejskie i przemysłowe. Całkowicie mrozoodporny. Preferuje żyzne, próchniczne i wilgotne gleby, o dużej zawartości azotu i wapnia, ale rośnie także na piaszczystych i suchych, chociaż nieco słabiej. Może rosnąć na stanowiskach słonecznych i w półcieniu. Słońce może nieco przepalać liście, ale w cieniu liście są słabiej wybarwione. Krzew do stosowania w dużych parkach i terenach zieleni publicznej. Daje ciekawy efekt kolorystyczny. Może być używany do zadrzewiania nieużytków. Podobne odmiany, różniące się szerokością i kształtem żółtozielonego marginesu na liściach to *S. nigra* 'Aureomarginata', 'Naomi'

autorzy opisu tekstowego: TOMŻYŃSKI Szkołka Roślin Gabriel Tomżyński

pochodzenie odkrywca, hodowca (selekcjoner): M. Slappendel, 1986 Boskoop, Holandia (The Netherlands)

grupa roślin	liściaste
grupa użytkowa	liściaste krzewy
forma	małe drzewo lub duży krzew
siła wzrostu	wzrost typowy dla gatunku
pokrój	krzewiasty wyprostowany
docelowa wysokość	od 2 m do 3 m
barwa liści (igieł)	wielobarwne, pstre lub obrzeżone
zimozieloność liści (igieł)	liście opadające na zimę
rodzaj kwiatów	pojedyncze kwiatostan
barwa kwiatów	kremowe białe
pora kwitnienia	czerwiec
owoce	czarne jadalne kuliste
pora owocowania	sierpień wrzesień październik
nasłonecznienie	stanowisko półcieniste stanowisko słoneczne
wilgotność	podłoże umiarkowanie wilgotne podłoże wilgotne roślina tolerancyjna
pH podłoża	roślina tolerancyjna
rodzaj gleby	przeiętna ogrodowa roślina tolerancyjna
walory	odporność na zanieczyszczenia ozdobne z liści/igieł
zastosowanie	ogrody przydomowe parki rekultywacja zieleń publiczna owoce na przetwory

autor opisu tabelarycznego: Magdalena Tomżyńska, TOMŻYŃSKI Szkółka Roślin;

Producenci *Sambucus nigra* 'Madonna' w Polsce

CYRZAN Szkółki Drzew i Krzewów Ozdobnych

GRAŁCZEWSKI Jacek Szkółka Drzew i Krzewów Ozdobnych

GRAŁCZEWSKI Wojciech - Szkółka Runów

KUJAWA Andrzej Szkółka „Bąblin”

KUROWSCY Szkółki

PUDEŁKO Antoni Szkółka Krzewów Ozdobnych

SZEWCZYK Maria i Janusz Szkółka Drzew i Krzewów Ozdobnych

SZMIT Szkółka

WAWRUCH Ryszard, Pelc Krzysztof Szkółka Roślin Owocowych i Ozdobnych w Pojemnikach „Józefina”

